

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

September 2022

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

tilskud på fiskeriområdet

Opfølgning i sagen om tilskud på fiskeriområdet (beretning nr. 1/2018)

26. august 2022

RN 707/22

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om tilskud på fiskeriområdet, som blev indledt med en beretning i 2018. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 11. februar 2019, 23. marts 2020 og 1. oktober 2021. Ressortansvaret overgik fra Udenrigsministeriet til Miljø- og Fødevarerministeriet i juni 2019 og efterfølgende i november 2020 til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (herefter FVM). Derfor vil der i det følgende blive henvist til FVM's initiativer.

Konklusion

FVM iværksætter ikke ordningen *Investeringer i fiskefartøjer*. Dermed er der ikke længere behov for, at ministeriet færdiggør administrationsgrundlaget for ordningen. Administrationsgrundlaget skulle have sikret, at grundbetingelsen for at modtage tilskud og tilskudsberettiget udstyr på fiskefartøjer var i overensstemmelse med regelgrundlaget. Rigsrevisionen vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- FVM's arbejde med at gennemgå de resterende tilskudssager med henblik på at vurdere, om der skal rejses tilbagebetalingskrav.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i oktober 2018 en beretning om tilskud på fiskeriområdet. Beretningen handlede om, hvorvidt Udenrigsministeriet forvaltede tilskudsordninger under EHFF-programmet på fiskeriområdet korrekt. EHFF-programmet er en fond, der sammen med national støtte medfinansierede projekter inden for EU's hav- og fiskeripolitik i perioden 2014-2020

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, påtalte de, at forvaltningen af tilskud på fiskeriområdet under EHFF-programmet havde været meget kritisabel. Det havde indebåret, at der var udbetalt tilskud i strid med lovgrundlaget, og at der var sket forskelsbehandling af ansøgere. Statsrevisorerne påpegede, at der var risiko for tilbagebetalingskrav fra Europa-Kommissionen. Statsrevisorerne vurderede, at omfanget af mangler, fejl og uregelmæssigheder i tilskudsforvaltningen havde været så stort, at det var udtryk for en bekymrende og usædvanlig administrationskultur. Statsrevisorerne så med stor alvor på, at beretningen – ligesom beretningen om kvotekonzentrationen i dansk fiskeri – ikke alene dokumenterede en meget kritisabel forvaltning af fiskeriområdet, men også dokumenterede forhold, der indikerede ulovligheder, som hverken var blevet forebygget eller opdaget.

Det fremgik yderligere af beretningen, at danske fiskefartøjers overtrædelser, der var konstateret og sanktioneret af udenlandske myndigheder, ikke var registreret i Fiskeristyrelsens Overtrædelsesregister i strid med EU-reglerne.

4. På grund af flytningen af ressortansvaret følger vi som nævnt ovenfor i dette notat op på FVM's initiativer. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. FVM's arbejde med at udarbejde nye regler, der implementerer EU's strafpointsystem.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. marts 2020.
2. FVM's initiativer med at udarbejde et operationelt administrationsgrundlag for strafpointsager.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. marts 2020.
3. FVM's arbejde med at sikre, at grundbetingelsen for at modtage tilskud administreres i overensstemmelse med regelgrundlaget.	Behandles i dette notat.
4. FVM's arbejde med at opdatere Overtrædelsesregistret.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. marts 2020.
5. FVM's arbejde med at anvende de rette støttesatser.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 23. marts 2020.
6. FVM's arbejde med at administrere tilskudsberettiget udstyr på fiskefartøjer i overensstemmelse med regelgrundlaget.	Behandles i dette notat.
7. FVM's arbejde med at opdatere administrationsgrundlaget, så det tager højde for kontrol af væsentlige krav for at opretholde tilskud.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 1. oktober 2021.
8. FVM's arbejde med at gennemgå de resterende tilskudssager med henblik på at vurdere, om der skal rejses tilbagebetalingskrav.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. FVM's initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende FVM's initiativer i forhold til punkt 3, 6 og 8 i skemaet ovenfor. Gennemgangen er baseret på dokumentgennemgang og brevveksling med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Administration af grundbetingelsen for at modtage tilskud

7. Statsrevisorerne bemærkede, at forvaltningen ikke havde været tilrettelagt, så der var sikkerhed for, at tilskudsansøgere levede op til grundbetingelserne for at modtage tilskud, og at kravene til at modtage tilskud havde været fortolket forkert med risiko for, at det havde afholdt fiskere fra at søge, selv om de var berettigede til det.

8. Rigsrevisionens opfølgning i marts 2020 viste, at FVM havde iværksat en række initiativer, som skulle styrke forvaltningen af tilskud på fiskeriområdet. Det fremgik af opfølgningen, at ministeriet afventede en afklaring med Europa-Kommissionen, før ministeriet kunne færdiggøre bekendtgørelsen om ordningen *Investeringer i fiskefartøjer* samt tilhørende administrationsgrundlag for kontrol af krav om antagelighed.

9. FVM oplyste i oktober 2021, at ministeriet havde udarbejdet et udkast til en bekendtgørelse for ordningen *Investeringer i fiskefartøjer* samt tilhørende vejledninger. Ministeriet oplyste ligeledes, at det ikke var sikkert, at ordningen ville blive iværksat, og at administrationsgrundlaget derfor ikke var færdigt.

10. Rigsrevisionens opfølgning viser, at der ikke vil blive iværksat en ordning for investeringer i fiskefartøjer, idet der i aftale om finansloven for 2022 er besluttet, at der i stedet iværksættes en ophugningsordning for fiskefartøjer i Østersøen. Dermed er der ikke længere grundlag for at udarbejde det administrationsgrundlag, der skulle sikre, at grundbetingelsen for at modtage tilskud administreres i overensstemmelse med regelgrundlaget.

11. Rigsrevisionen kan konstatere, at ordningen *Investeringer i fiskefartøjer* ikke bliver iværksat. Dermed er der ikke længere grundlag for, at FVM udarbejder et administrationsgrundlag, der skulle sikre, at grundbetingelsen for at modtage tilskud administreres i overensstemmelse med regelgrundlaget. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Grundbetingelsen om ansøgningens antagelighed

For at kunne modtage tilskud skal ansøgningerne være antagelige. I den forbindelse skal det sikres, at ansøgeren ikke har begået alvorlige overtrædelser af fiskerilovgivningen, som kan medføre, at ansøgeren ikke kan modtage tilskud. Reglerne fremgår af EU-forordning 508/2014 og af den delegerede forordning 288/2015.

Forvaltning af de øvrige væsentlige krav

Administration af tilskudsberettiget udstyr på fiskefartøjer

12. Det fremgik af beretningen, at Udenrigsministeriet havde givet støtte til udstyr, der ifølge forordningens (508/2014) ordlyd ikke burde støttes.

En ansøger, der søger tilskud i medfør af artikel 42 i EHFF-forordningen, skal anvende selektive redskaber på fartøjet. Beretningen viste, at ministeriet i flere år ikke havde fastsat krav til ansøgere i en tilskudsbekendtgørelse om at anvende selektive redskaber, og at ministeriet ikke havde kontrolleret, om ansøgere havde overholdt kravene.

Selektive redskaber

I EU-forordning 508/2014 defineres selektive redskaber som redskaber eller udstyr, der har en påviseligt bedre størrelsesselektivitet eller påviseligt mindre indvirkning på økosystemet og ikke-målrettede arter, end standardredskaberne har. I praksis kan selektive redskaber fx være et trawl med netmasker, der er mere egnede til at frasortere uønskede fangster end standardmaskestørrelserne.

13. Rigsrevisionens opfølgning i marts 2020 viste, at FVM havde indarbejdet kravet om brug af selektive redskaber på fiskerfartøjer i udkastet til bekendtgørelsen *Investeringer i fiskefartøjer*, men kravene var ikke indarbejdet i udkastet til udbetalings-tjeklisten. Dermed ville sagsbehandleren som udgangspunkt ikke tjekke, om tilskuds-ansøger levede op til denne betingelse.

14. FVM oplyste i oktober 2021, at det ikke var sikkert, at ordningen *Investeringer i fiskefartøjer* ville blive iværksat, og at administrationsgrundlaget derfor ikke var færdigt.

15. Rigsrevisionen kan konstatere, at ordningen *Investeringer i fiskefartøjer* ikke bliver iværksat. Dermed er der ikke længere grundlag for, at FVM udarbejder det administrationsgrundlag, der skulle sikre, at ministeriets arbejde med at administrere tilskudsberettiget udstyr på fiskefartøjer var i overensstemmelse med regelgrundlaget. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Administration af svigsager

16. Statsrevisorerne bemærkede, at Rigsrevisionens gennemgang af tilbud, fakturaer og betalingsdokumentation gav anledning til mistanke om interessekonflikter, stråmandsvirksomhed og svig. Udenrigsministeriet forventede således at politianmelde forhold i mindst 10 % af sagerne i Rigsrevisionens stikprøve, og ministeriet ville indberette sagerne med mistanke om svig til Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF). Yderligere bemærkede Statsrevisorerne, at de støttede Rigsrevisionens anbefaling om, at alle tilskudssager burde gennemgås for svig.

17. Rigsrevisionens opfølgning i marts 2020 viste, at FVM i forlængelse af Rigsrevisionens beretning i oktober 2018 havde foretaget flere politianmeldelser på EHFF-støtteordningen og samtidig havde bedt Kammeradvokaten gennemgå en række øvrige sager for mistanke om svig. Herudover viste opfølgningen, at ministeriet var i gang med at udbygge administrationsgrundlaget for at kunne udføre den nødvendige kontrol for bl.a. svig.

18. Rigsrevisionens opfølgning i oktober 2021 viste, at FVM var i gang med at udbygge administrationsgrundlaget, herunder etablere den nødvendige kontrol. Ministeriet manglede at gennemgå 87 tilskudssager for eventuelle tilbagebetalingskrav.

19. Rigsrevisionens opfølgning viser, at ministeriet har gennemgået 76 ud af de 87 sager. Ministeriet har i 17 sager rejst et tilbagebetalingskrav, ligesom der i 13 sager er sendt en agterskrivelse med krav om tilbagebetaling. Herudover vil ministeriet i 18 sager tilbagebetale støttemidler til EU. I 2 sager afventes en juridisk afklaring af, om sagerne er forældede. I de resterende 26 sager vil der ikke blive rejst tilbagebetalingskrav. Ministeriet mangler på nuværende tidspunkt at gennemgå 11 sager for eventuelle tilbagebetalingskrav.

FVM har oplyst, at gennemgangen af de 11 sager forventes afsluttet ultimo september 2022.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at FVM har vurderet, om en række tilskudssager lever op til en række øvrige væsentlige krav med henblik på at undersøge for svig og vurdere krav af tilbagebetaling.

Ministeriet er ikke færdig med at gennemgå tilskudssager for eventuelle tilbagebetalingskrav. Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge og orientere Statsrevisorerne om resultatet af ministeriets arbejde med at gennemgå de resterende tilskudssager med henblik på at undersøge, om der skal rejses tilbagebetalingskrav.

Birgitte Hansen